CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MoE-IKS

अथाशौच निर्णय: ग्रंथ की

21

अथाशौ

CSU-Srinagar Campus Rare Book and Manuscript Collection, Srinagar

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

अथाशौचनिर्णयः त्र्यंबकीयः

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

आ. श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ गणाधिपं नमस्कृत्य प्रत्यूहाद्रिपविं कवि- नि.
१ म् ॥ त्र्यंबकेणाशुबोधाय क्रियतेऽशौचनिर्णयः ॥ १ ॥ अर्थतः शब्द-
तश्चेह पौनरुक्त्यं न दुष्यति ॥ स्फुटबोधाय बालानां ग्रंन्थोऽयं
रच्यते यतः ॥ २ ॥ अत्र प्रागुपनयनात्कामचारकामवादकामभक्षा
इति गौतमोक्तेरनुपनीतस्य पित्रादिसंस्कारं विनाऽशौचे नाधिका-
रः ॥ उपनयनोत्तरमपि ब्रह्मचारिणः पित्राद्यंतकर्मकरण एवाशौचा-
धिकारो नान्यत्र ॥ तस्माद्द्विजानां समावर्तनोत्तरं निरंकुशोऽशौचा-
धिकारः ॥ स्त्रीशूद्रयोस्तु विवाहस्योपनयनस्थानापन्नत्वेन विवाहोत्त-
रमेवाशौचाधिकारः ॥ १ ॥ अथ जननाशौचम् ॥ गर्भिण्या मा-
सचतुष्टयपर्यंतं गर्भनाशः स्राव इत्युच्यते ॥ तदा गर्भिण्या मास-
त्रयपर्यंतं त्रिरात्रं चतुर्थमासे चतूरात्रमाशौचं अस्पृश्यत्वम् ॥ पि- १
त्रादिसपिंडानां स्रावमात्रे स्नानाच्छुद्धिः ॥ २ ॥ गर्भिण्याः पंचमष-

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

ष्ठमासयोर्गर्भनाशः पात इत्युच्यते ॥ तत्र गर्भिण्या माससंख्यया पंच षट् च दिनानि क्रमेणास्पृश्यत्वावहमाशौचम् ॥ पित्रादिसपिंडानां तु त्रिरात्रं जननाशौचे मृताशौचं तु नास्ति ॥ इदमेतावत्पर्यंतं सर्ववर्णसाधारणं वयोवस्थानिमित्तत्वात् ॥ ३ ॥ गर्भिण्याः सप्तममासप्रभृति प्रसवे सर्वेषां मातृपित्रादीनां सपिंडानां विप्राणां दशाहम् ॥ क्षत्रियाणां द्वादशाहम् ॥ वैश्यानां पंचदशाहम् ॥ शूद्राणां मासम् ॥ सच्छूद्रस्य मासार्धम् जननाशौचं मृताशौचं तु नास्ति ॥ सापत्नमातुः सर्वत्र पितृवत् ॥ ४ ॥ जननाशौचे गर्भिण्याः दशाहमस्पृश्यत्वम् ॥ पितुः सापत्नमातुश्च स्नानात्प्रागस्पृश्यत्वम् ॥ स्नानोत्तरं स्पृश्यत्वमेव ॥ किंतु सर्वत्र सपिंडानां कर्मानधिकारमात्रम् ॥ तत्रापि नालच्छेदनात्पूर्वं जातकर्मदानादौ पितुरधिकारः ॥ एवं प्रथमषष्ठदशमदिवसेषु जन्मदाख्यदेवतापूजायां च पितुर्वच-

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

आ. २ नादधिकारः ॥ कूटस्थमारभ्य सप्तपुरुषपर्यंतं सपिंडाः ॥ ततः सप्त सोदकाः ॥ ततः सप्त सगोत्राः ॥ सोदकानां तु त्रिरात्रमाशौचम् ॥ सगोत्राणां स्नानमात्रम् ॥ ५ ॥ गर्भिण्याः दशाहोत्तरं पुत्रोत्पत्तौ विंशतिदिनानि कन्योत्पत्तौ मासपर्यंतं कर्मानधिकारः ॥ ६ ॥ इति जननाशौचम् ॥ ॥ अथ मृताशौचम् ॥ ॥ तत्र तद्वतामस्पृश्यत्वं कर्मानधिकारश्चेत्युभयं भवति ॥ मृतजाते शिशौ सर्वेषां सपिंडानां दशाहं जननाशौचं मृताशौचं तु नास्ति ॥ ७ ॥ नालच्छेदनात्पूर्वं शिशौ मृते मातुर्दशाहम् ॥ पित्रादिसपिंडानां त्रिरात्रं जननाशौचं मृताशौचं तु नास्ति ॥८॥ नालच्छेदादूर्ध्वं शिशुमरणे दशाहं जननाशौचं सर्वेषां सपिंडानामस्ति ॥ मृताशौचं तु नास्ति ॥ ९ ॥ दशाहानंतरं नामकरणात्प्राक्शिशुमरणे स्नानमात्रेण सपिंडानां शुद्धिः ॥ मातापित्रोस्त्रिरात्रं पुत्रमृतौ ॥ कन्यामृतौ तु एकाहः ॥

नि. २

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

नाम्नः पूर्वं खननमेव नित्यं नोदकदानादि ॥ अलंकरणं तु सर्वत्र भवति ॥ १० ॥ नामकरणोत्तरं वर्षपर्यंतं दाहखननयोर्विकल्पः ॥११॥ नामोत्तरं दंतोत्पत्तेः प्राक् पुत्रमरणे दाहे सपिंडानामेकाहः ॥ खनने तु स्नानाच्छुद्धिः ॥ मातापित्रोरुभयत्रापि त्रिरात्रम् ॥ कन्यामृतौ तु त्रिपुरुषसपिंडानां उभयत्रापि स्नानाच्छुद्धिः ॥ मातापित्रोरुभयत्रापि एकाहः ॥ १२ ॥ दंतोत्पत्तेरूर्ध्वं वर्षत्रयपर्यंतं पुत्रमरणे दाहे खनने वा सपिंडानामेकाहः ॥ मातापित्रोस्त्रिरात्रम् ॥ कन्यामृतौ तु त्रिपुरुषसपिंडानां उभयत्रापि स्नानाच्छुद्धिः ॥ मातापित्रोस्त्रिदिनमाशौचम् ॥ १३ ॥ प्रथमवर्षादौ कृतचूडस्य पुत्रस्य मरणे पित्रादिसपिंडानां त्रिदिनमाशौचं नियतम् ॥ दाहश्च नियतः ॥ १४ ॥ त्रिवर्षोर्ध्वं कृतचूडस्याकृतचूडस्य वा पुत्रस्य मरणे प्रागुपनयनात्पित्रादिसपिंडानां त्रिदिनमाशौचम् ॥ दाहश्च

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

नियतः ॥ उदकदानादि तूष्णीम् ॥ कृतचूडस्य भूमौ पिंडदानं तूष्णीम् ॥१५॥ कन्यायाः वर्षत्रयानंतरं वाग्दानात्प्राङ्मरणे त्रिपुरुषसपिंडानामेकाहः ॥ मातापित्रोस्त्रिदिनम् ॥ दाहोदकदानादि तूष्णीमेव ॥ १६ ॥ वाग्दानोत्तरं विवाहात्प्राङ्मृतासु कन्यासु भर्तृकुले पितृकुले च सप्तपुरुषसपिंडानां पित्रादीनां सर्वेषां त्रिदिनमाशौचम् ॥ दाहोदकदानादितूष्णीम् ॥ १७ ॥ उपनयनोत्तरं मृतस्य पुरुषस्य सर्वेषां सपिंडादीनां विप्राणां दशाहम् ॥ क्षत्रियाणां द्वादशाहम् ॥ वैश्यानां पंचदशाहम् ॥ शूद्राणां मासम् ॥ सच्छूद्राणां मासार्धम् ॥ सोदकानां त्रिरात्रम् ॥ गोत्रजानां स्नानाच्छुद्धिः ॥ १८ ॥ विवाहोर्ध्वं कन्यायाः पितृगृहे मरणे मातापित्रोः सोदरभ्रातुश्च त्रिरात्रम् ॥ पितृव्यादीनामेकाहः ॥ १९ ॥ ऊढायाः कन्यायाः पितृगृहे प्रसवे मातापित्रोस्त्रिरात्रम् ॥ सोदरस्यैकरात्रम् ॥ पितृव्यादीनामेकाह इति

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

केचित् ॥२०॥ पतिगृहे प्रसवे पित्रादीनामाशौचं नास्ति ॥ २१ ॥ ऊढायाः कन्यायाः पतिगृहे मरणे मातापित्रोस्त्रिरात्रम् ॥ २२ ॥ मातापित्रोर्मरणे ऊढपुत्र्यास्त्रिरात्रं दशाहांतम् ॥ दशाहोर्ध्वं कालांतरे वत्सरांतेऽपि पक्षिणी ॥ अत्रैव अतिक्रांताशौचं ब्राह्मणवचनाद्भवति नान्यत्र ॥ २३ ॥ भ्रातृभगिन्योः परस्परगृहमरणे परस्परस्य त्रिरात्रम् ॥ गृहांतरमृतौ तु परस्परस्य पक्षिणी ॥ २४ ॥ मातुलमरणे भगिन्यपत्यस्य पक्षिणी उपकारिमातुलमरणे तु त्रिरात्रम् ॥ २५ ॥ मातुलान्या मरणे भर्तृभगिन्यपत्यस्य पक्षिणी ॥ २६ ॥ उपनीतभागिनेयमरणे मातुलस्य मातुलभगिन्याश्च त्रिरात्रम् ॥ अनुपनीते मृते तु मातुलस्य मातुलभगिन्याश्च पक्षिणी ॥ २७ ॥ मातामहमरणे दुहित्रपत्यस्य त्रिरात्रम् ॥२८॥ अनुपनीतदौहित्रमरणे मातामहस्य मातामह्याश्च पक्षिणी ॥ उपनीते मृते तु त्रिरात्रमिति

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

केचित् ॥ २९ ॥ मातामह्यां मृतायां दुहित्रपत्यस्य पक्षिणी ॥ ३० ॥ श्वश्रूश्वशुरयोर्मृतौ सत्यां जामातुः सन्निधौ त्रिरात्रमसन्निधौ पक्षिणी ॥ ग्रामांतरे चैकरात्रम् ॥३१॥ जामातरि मृते तु श्वश्रूश्वशुरयोः स्नानाच्छुद्धिः ॥ एकाहमाशौचमिति केचित् ॥३२॥ श्यालके मृते भगिनीभर्तुरेकाहः । श्यालकसुतमरणे तु स्नानमात्रम् ॥३३॥ पितृष्वसरि मृतायां भ्रात्रपत्यस्य पक्षिणी ॥ ३४ ॥ मातृष्वसरि मृतायां स्वस्रपत्यस्य पक्षिणी ॥ ३५ ॥ आत्मनः पितृष्वसृमातृष्वसृमातुलपुत्राः आत्मबांधवाः ॥ पितुः पितृष्वसृमातृष्वसृमातुलपुत्राःपितृबांधवाः ॥ मातुः मातृष्वसृपितृष्वसृमातुलपुत्राः मातृबांधवाः ॥ एते त्रिविधा बांधवाः ॥ बंधुत्रये एतेषु मृतेषु पक्षिणी ॥ पितृष्वस्रादिकन्यानामूढानां मरणे एकाहः ॥ दत्तकमृतौ तु पूर्वापरपित्रोस्त्रिरात्रम् ॥ सपिंडानामेकाहः ॥३६॥ पूर्वापर-

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

पित्रोर्मृतौ दत्तकस्य त्रिरात्रम् ॥ ३७ ॥ दत्तकस्य पुत्रपौत्राणां मरणे जनने वा सपिंडानामेकाहः ॥ ३८ ॥ सपिंडे पुत्रीकृते दत्तके मृते तु सपिंडानां दशाह एव ॥३९॥ आचार्यमरणे शिष्यस्य त्रिरात्रम् ॥ तत्पुत्रपत्न्योर्मरणे एकाहः ॥ उपनीयाध्यापक आचार्य इत्युच्यते ॥ वेदैकदेशाध्यापक उपाध्यायः ॥ तन्मरणे शिष्यस्यैकरात्रम् ॥ ४० ॥ शिष्यस्योपनीतस्य मरणे गुरोस्त्रिरात्रम् ॥ परोपनीतस्य मरणे तु एकरात्रम् ॥४१॥ सहाध्यायिनो मृतौ एकग्रामीणयोरनूचानश्रोत्रियोर्मृतौ तु चैकाहः ॥ सांगवेदाध्यायी अनूचानः ॥ वेदमात्राध्यायी श्रोत्रियः ॥ अध्ययनशब्दार्थस्यार्थज्ञानपर्यवसायित्वं न्यायसिद्धम् ॥ ४२ ॥ असपिंडस्यापि श्रोत्रियस्य मैत्रादिसंबंधस्य यद्गृहे मरणं तद्गृहस्वामिन एकरात्रम् ॥ ४३ ॥ वानप्रस्थे यतौ षंढे च मृते युद्धे च मृते सपिंडानां स्नानमात्रम् ॥ ४४ ॥ अथातिक्रांताशौचम् ॥

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

आ. ५ तत्र जननेऽतिक्रांताशौचं नास्ति ॥ पितुःस्नानं तत्रापि भवति मृतके तु अनुपनीतमरणादिनिमित्तकत्रिरात्रादिषु भगिनीमातुलादिमरणनिमित्तकत्रिरात्रादिषु चातिक्रांताशौचं नास्ति ॥ किंतु दशाहादिमृताशौचविषयमेव ॥ ४५ ॥ दशाहमध्ये जनने मरणे ज्ञाते पुत्रादीनां च सर्वेषां शेषेणैव शुद्धिः ॥ संस्कारमपि शेषेणैव समापयेत् ॥ अस्थिपर्णशरसंस्कारमपि शेषेणैव समापयेत् ॥ ४६ ॥ आद्यत्रिरात्रमध्ये समानोदकमरणे ज्ञाते समानोदकानां शेषेणैव शुद्धिः ॥ त्रिरात्रेऽतिक्रांते तु दशाहमध्ये ज्ञातेऽपि नाशौचं किंतु स्नानमात्रम् ॥ अयमेव न्यायः मातुलादित्रिरात्रादिषु ज्ञेयः ॥४७॥ मातापित्रोर्मरणे दूरदेशेऽपि संवत्सरांतरमपि श्रवणे पुत्रो दशाहादिपूर्णमेवाशौचं कुर्यात् ॥ ४८ ॥ स्त्रीपुंसयोः परस्परमरणे परस्परं देशांतरे वत्सरांतेऽपि पूर्णं दशाहादि भवति ॥ ४९ ॥ सपत्नीषु

नि

५

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

परस्परमृतौ परस्परस्य देशकालावनपेक्ष्य दशाहं पूर्णमेवाशौचं भवति ॥ ५० ॥ सापत्नमातुर्मरणे संवत्सरोर्ध्वमपि देशान्तरेऽपि त्रिरात्रम् ॥ ५१ ॥ औरसपुत्रे मृते संवत्सरोर्ध्वमपि मातापित्रोस्त्रिरात्रम् ॥५२॥ दशाहोर्ध्वमेकदेशे ज्ञातिमरणे ज्ञाते मासत्रयपर्यंतं त्रिरात्रम् ॥ षण्मासपर्यंतं पक्षिणी ॥ नवमासपर्यंतं एकदिनं तदनन्तरं स्नानमात्रमिति वृद्धवसिष्ठः ॥ पक्षत्रयपर्यंतं त्रिरात्रम् ॥ षण्मासपर्यंतं पक्षिणी ॥ वर्षपर्यंतमेकरात्रम् ॥ तदूर्ध्वं स्नानमात्रमिति माधवे देवलः॥ अत्रापदनापद्विषयत्वेन व्यवस्था द्रष्टव्या ॥ ५३ ॥ दशाहोर्ध्वं देशांतरे ज्ञातिमरणे ज्ञाते त्रिपक्षपर्यंतं त्रिरात्रम् ॥ ततो मासषट्कपर्यंतं अहोरात्रम् ॥ ततो वर्षपर्यंतं दिवा श्रवणे आसायं रात्रिश्रवणे आप्रातराशौचम् ॥ वत्सरांते तु स्नानाच्छुद्धिः ॥ इदं सर्वमतिक्रांताशौचं सर्ववर्णसाधारणम् ॥ अत्र देशांतरे ज्ञातिमृते ज्ञाते स्नाना-

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

च्छुद्धिरिति केचित् ॥ तन्माधवोदाहृतविष्णुस्मृत्यज्ञानविलसितमिति ज्ञेयम् ॥ देशांतरं तु विप्रस्य विंशतियोजनांतरं क्षत्रियस्य चतुर्विंशतियोजनांतरं वैश्यस्य सच्छूद्रस्य च त्रिंशद्योजनांतरमसच्छूद्रस्य षष्टियोजनांतरं ज्ञेयम् ॥ पक्षांतराणि तु उक्तपक्षानुसारेण ज्ञातव्यानि ॥ ५४ ॥ अत्रायं निष्कर्षः ॥ यानि एकगोत्रविषयकजननमरणातिक्रांताशौचानि तानि जायापतिभ्यामुभाभ्यामविशेषेणानुष्ठेयानि ॥ यानि पुनर्भगिनीमातुलादिभिन्नगोत्राशौचानि तेषु जायापतिमध्ये यत्संबंधं यत्तत्तेनैवानुष्ठेयं नोभाभ्यामिति ॥ ५५ ॥ आहिताग्नेर्मंत्रवद्दाहदिनमारभ्य पुत्रादिभिराशौचं कार्यम् ॥ ५६ ॥ आहिताग्नौ प्रोषिते मृते मंत्रवद्दाहात्पूर्वं पुत्रादीनां नाशौचं संध्यादिकर्मलोपश्च नास्ति ॥ ५७ ॥ अनाहिताग्नेस्तु मरणदिनमारभ्य पुत्रादिभिराशौचं कार्यम् ॥ ५८ ॥ अथ रात्रौ जनने मरणे वा रा-

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

त्रिं त्रिभागां कृत्वाऽद्यभागद्वये चेत्पूर्वदिनं तृतीयभागे चेदुत्तर-
दिनमारभ्याशौचं कार्यम् ॥ अर्धरात्रात्प्राक् पूर्वदिनं परत उत्तर-
दिनम् ॥ प्राक्सूर्योदयात्पूर्वं दिनम् ॥ ऊर्ध्वमुत्तरमिति ॥ पक्षत्र-
यं देशांतरतो व्यवस्थितम् ॥ महाराष्ट्रदेशे तु आद्यपक्ष एव चर-
ति ॥ ५९ ॥ इति त्र्यंबकीये आशौचनिर्णयः ॥ अथाशौचसंपाते
निर्णयः ॥ तत्र दशाहमृतके दशाहं ततो न्यूनं वा मृतकमुपस्थितं
भवति तदा पूर्वशेषेण शुद्धिः ॥ ६० ॥ दशाहे सूतके दशाहं ततो
न्यूनं वा सूतकं पतति तदा पूर्वशेषेण शुद्धिः ॥ ६१ ॥ सूतकमध्ये
दशाहं न्यूनं वा मृतकं पतति तस्य न पूर्वेण शुद्धिः ॥ तत्र सूत-
कस्यावशिष्टत्वे तु मृतकसमाप्त्या सूतकमपि समापनीयम् ॥ ६२ ॥
त्र्यहादिरूपे मृतके सूतके च दशाहमृतकपाते च दशाहसूतकपाते
च न पूर्वेण शुद्धिः ॥ ६३ ॥ मृतके सूतकस्य समन्यूनस्य वा संपाते

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

पूर्वेण शुद्धिः ॥ ६४ ॥ अधिकस्यापि सूतकस्य शुद्धिरिति शुद्धिविवेककारः ॥ ६५ ॥ पूर्वाशौचमध्ये उत्पन्नमपि पूर्वाशौचोत्तरं ज्ञातं चेदुत्तरमेव कार्यम् ॥ दशाहांत्यरात्रौ यदि दशाहं सूतकं पतति तदा दिनद्वयमधिकं कार्यम् ॥ सा रात्रिः परेद्युश्च ॥ ६६ ॥ दशाहांत्यरात्रिचतुर्थयामे यदिदशाहमाशौचं पतेत्तदा दिनत्रयमधिकं कार्यम् ॥ ६७ ॥ त्र्यहाद्याशौचानां परस्परं रात्रिशेषे संपाते पूर्वेणैव शुद्धिः न द्व्यहादिवृद्धिः ॥ ६८ ॥ वर्धिते द्वित्रिदिनमध्ये आशौचांतरसंपाते च अधिकस्य न पूर्वेण शुद्धिः ॥ समन्यूनयोस्तु पूर्वेण शुद्धिः ॥ ६९ ॥ सपिंडाशौचेन मातृपितृभर्तॄणामाशौचं नापैति ॥ ७० ॥ मात्राशौचमध्ये पित्राशौचपाते पूर्वशेषेण शुद्धिः ॥ ७१ ॥ पितुः संपूर्णाशौचेन शुद्धिरित्यन्ये ॥ तेषां शेषपदस्य पूर्णपरत्वं लाक्षणिकम् ॥ पित्राशौचमध्ये मातृमरणे तु पित्राशौचं समाप्य

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

पक्षिणीमधिकं कुर्यात् ॥ ७२ ॥ इदं दशमरात्रेरर्वाग्भवति ॥ दशमरात्र्यां तद्रात्रिचतुर्थयामे तु मातृमरणे तु द्व्यहं त्र्यहं वेति न पक्षिणी ॥ ७३ ॥ मातुर्भर्त्रा सहान्वारोहणे तु नाधिका पक्षिणी ॥ पूर्वाशौचेन शुद्धिः ॥७४॥ सूतिकायां अग्निदे प्रेतपुत्रेषु च नास्ति अत्र प्रेतपुत्रेति पुनर्ग्रहणं वचनांतरानुरोधेन ॥ ७५ ॥ सूतके मृतकपाते न पिंडदाने प्रतिबंधः ॥ मृतके सूतकसंपाते जातकर्मादि तदानीमाशौचांते वा कुर्यात् इति विकल्पः ॥ ७६ ॥ मातुर्वाधिका पक्षिणी तन्मध्ये पितुरेकादशाहं श्राद्धं कुर्यात् ॥ ७७ ॥ शवस्पर्शे दिवा चेन्नक्षत्रदर्शनाच्छुद्धिः ॥ रात्रौ चेत्सूर्यदर्शनात् ॥ तदन्नाशने तद्गृहवासे यावत्तेषामाशौचं तावदाशौचम् ॥ ७८ ॥ संसर्गाशौचे कर्माधिकारो नास्ति ॥ किंतु अस्पृश्यत्वमात्रम् ॥ ७९ ॥ तद्गृह्याणां तद्द्रव्याणां नाशौचसंबंधः ॥ ८० ॥ स्नेहेन सवर्णनिर्हारे तदन्नाशने

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

तद्गृहवासे च दशाहः ॥ तदन्नानशने तद्गृहवासे त्र्यहः ॥ ८१ ॥ अगृहवासेऽन्नभक्षणे निर्हरणमात्रे कृते चैकाहः ॥ ८२ ॥ भृतिग्रहणे सवर्णनिर्हारे दशाहे च तज्जात्याशौचं दशाहादि ॥ ८३ ॥ विजातीयनिर्हारे विजातीयदाहे च शवजातीयमाशौचम् ॥ भृतिग्रहणे विजातीयनिर्हारे दाहे च शवजातीयाद्द्विगुणम् ॥ ८४ ॥ सोदकनिर्हारे दशाहः ॥८५॥ असपिंडालंकरणे अज्ञानादुपवासः अशक्तौ स्नानम् ॥ ज्ञानतः पादकृच्छ्रम् ॥ ८६ ॥ धर्मार्थमनाथशवसवर्णनिर्हरणे क्रियाकरणेऽग्निदाने च द्विजस्य अनंतफलम् ॥ स्नानाच्छुद्धिः प्राणायामोऽग्निस्पर्शश्च ॥ ८७ ॥ धर्मार्थमनाथसवर्णनिर्हरणादावपि मातुलादिसंबंधे सति त्रिरात्रमाशौचम् ॥ ८८ ॥ अनुगमने तु सपिंडे न दोषः ॥ असपिंडेऽपि अनाथक्रियायां न दोषः ॥ ८९ ॥ समोत्कृष्टवर्णीयशवानुगमने स्नात्वा हुताशं स्पृष्ट्वा सर्पिः प्राश्य पु-

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

नः स्नात्वा प्राणायामं कुर्यात् ॥ ९० ॥ हीनवर्णशवानुगमने क्षत्रि-
ये एकाहः ॥ वैश्ये पक्षिणी ॥ शूद्रे त्रिरात्रम् ॥ पूर्ववत्स्नानादि च
॥ ९१ ॥ ब्रह्मचारिणः सपिंडमरणे नाशौचम् ॥ नान्यस्य निर्हार-
दाहाद्यौर्ध्वदेहिकेऽधिकारः ॥ ९२ ॥ तत्करणे पुनरुपनयनम् ॥ कृ-
च्छ्रप्रायश्चित्तम् ॥ ९३ ॥ ब्रह्मचारिणः पितृमात्राचार्योपाध्यायमा-
तामहानामंत्यकर्मकरणे न दोषः ॥ तत्र दशाहमस्पृश्यत्वलक्षणमा-
शौचम् ॥ ९४ ॥ दशदिनं संध्याग्निकार्यादिकर्माधिकारोऽस्त्येव ॥
॥ ९५ ॥ एकदिनमस्पृश्यत्वमिति माधवः ॥ ९६ ॥ पित्राद्याशौ-
चेऽपि नाशौचिनामन्नं ब्रह्मचारी भक्षयेत् ॥ भक्षणे तु पुनरुपनय-
नम् ॥ ९७ ॥ ब्रह्मचारिणः पित्राद्यंतकर्माकरणे तु पित्रादिमरणे-
ऽपि नाशौचम् ॥ ९८ ॥ समावर्तनोत्तरं पूर्वमृतानां त्रिदिनाशौचं
कार्यमेव ॥ ९९ ॥ कृतजीवच्छ्राद्धेन किमप्याशौचं न कार्यमिति

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

हेमाद्रिः ॥ १०० ॥ वानप्रस्थयतिपतितयोरपि किमप्याशौचं न कार्यम् ॥ तेषामपीतरैर्न कार्यम् ॥ १ ॥ परेषां सर्ववर्णानामौर्ध्वदेहिककरणे तज्जात्याशौचं कृत्वा कृच्छ्रत्रयाच्छुद्धिः ॥ २ ॥ हीनवर्णौर्ध्वदेहिककरणे तु शवजातीयमाशौचं कृत्वा कृच्छ्रत्रयद्वैगुण्याद्यूह्यम् ॥ ३ ॥ आहिताग्नेरस्थिदाहे प्रतिकृतिदाहे वा सर्वसपिंडानां दशाहाद्याशौचम् ॥ ४ ॥ अनाहिताग्नेस्तु अस्थिदाहे पर्णशरदाहे च पत्नीपुत्रयोः पूर्वमगृहीताशौचयोः दशाहिकं पूर्णमेव ॥ ५ ॥ गृहीताशौचयोस्तु तयोरपि संस्कारकाले त्रिरात्रम् ॥ पत्नीसंस्कारे पत्युश्चैवम् ॥ सपत्न्योर्मिथश्चैवम् ॥६॥ अन्यसपिंडानां पूर्वमगृहीताशौचानां अनाहिताग्निसंस्कारकाले त्रिरात्रम् ॥ पूर्वमगृहीताशौचानां तु सपिंडानां संस्कारकाले स्नानमात्रम् ॥ ७ ॥ इदं त्रिरात्रादिकं दशाहोर्ध्वं संस्कारकरणे ज्ञेयम् ॥ दशाहमध्ये तु शेषदिवसैरेवाशौचसिद्धेरुक्त-

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

त्वात् ॥ ८ ॥ रजस्वलायास्तु विंशतिदिनोत्तरं प्रायशो रजोदर्शनं भवति तस्याः सप्तदशदिनपर्यंतं पुना रजोदृष्टौ स्नानमात्रम् ॥ अष्टादशे एकरात्रम् ॥एकोनविंशे द्विदिनम् ॥ विंशतिप्रभृति दिनत्रयम् ॥ ९ ॥ यस्यास्तु विंशतिदिनादर्वाक्प्रायशो रजोदर्शनं भवति तस्याः दशदिनपर्यंतं स्नानमात्रम् ॥ एकादशे एकरात्रं द्वादशे द्विरात्रं त्रयोदशादारभ्य त्रिरात्रम् ॥ ११० ॥ इति त्र्यंबकीयेऽशौचनिर्णये दशोत्तरशतोंऽशः ॥ ११० ॥ अत्र मूलवचनानि मिताक्षरादिनिबंधेभ्यो ज्ञेयानि ॥ तानि विस्तरभिया बालानां दुरधिगमत्वाच्च न लिखितानि ॥

इदं पुस्तकं मुंबय्यां निर्णयसागराख्यमुद्रणयन्त्रालयाधिपतिना स्वकीये मुद्रणयन्त्रे मुद्रितम् ॥ शकाब्दाः १८३८ सनः १९१६.

Publisher:—Tukaram Javaji, } Nirnaya-sagar Press,
Printer:—Ramchandra Yesu Shedge, } 23, Kolbhat Lane, Bombay.

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri. Funding MIDF

इत्याशौचनिर्णयः त्र्यंबकीयः

CSU-Sringeri Campus Rare Book and Manuscript Collection, Sringeri